

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 218.463 van 14 maart 2012
in de zaak A. 193.684/X-14.325.**

In zake : Henri VANVOORDEN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Inke Dedecker
 kantoor houdend te 3600 GENK
 Stoffelsbergstraat 4
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

1. de gemeente HERK-DE-STAD
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Wim Mertens
 kantoor houdend te 3580 BERINGEN
 Scheigoorstraat 5
 bij wie woonplaats wordt gekozen
2. het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
 regering
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Lieve Dehaese
 kantoor houdend te 3500 HASSELT
 Luikersteenweg 187
 bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij :

Antoon LAVRIJSEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jan Surmont
kantoor houdend te 2300 TURNHOUT
de Merodelei 112
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 17 augustus 2009, strekt tot de
nietigverklaring van het besluit van 29 juni 2009 van het college van
burgemeester en schepenen van de gemeente Herk-de-Stad houdende het

verlenen van een stedenbouwkundige vergunning aan Antoon Lavrijsen tot regularisatie van een biogasinstallatie gelegen te Herk-de-Stad, Herkkantstraat 47, kadastraal bekend sectie C, nrs. 750/b, 751/a, 752/b, 752/c, en sectie B, nrs. 138/a, 139/c, 139/d, 140/e, 140/k, 140/l, 142/h, 142/l, 142/m, 145/m, 146/a en 148/a.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De eerste verwerende partij heeft een administratief dossier ingediend en de verzoekende partij heeft een toelichtende memorie ingediend.

De tweede verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkommende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 22 december 2009. De tussenkommende partij heeft een memorie ingediend.

Eerste auditeur Tom De Waele heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft een laatste memorie ingediend. De eerste verwerende partij en de tussenkommende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 januari 2012.

Kamervoorzitter Roger Stevens heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Geertrui De Groote, die loco advocaat Inke Dedecker verschijnt voor de verzoekende partij, advocaat Barbara Spapen, die loco advocaat Wim Mertens verschijnt voor de eerste verwerende partij, advocaat

Leila Tijini, die loco advocaat Lieve Dehaese verschijnt voor de tweede verwerende partij, en advocaat Nieke Vanavermaete, die loco advocaat Jan Surmont verschijnt voor de tussenkomen de partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Tom De Waele heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. De tussenkomen de partij exploiteert aan de Herkkantstraat 47 te Herk-de-Stad een varkensbedrijf, en wenst daar een biogasinstallatie aan toe te voegen.

Volgens het gewestplan Hasselt-Genk, vastgesteld bij koninklijk besluit van 3 april 1979, is de bouwplaats gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Deze is niet gelegen binnen het gebied van een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan, of van een vergunde verkaveling.

4. Voor het optrekken van deze installatie “met verharding, groenberm, weegbrug en waterbuffering” verkrijgt de tussenkomen de partij op 31 januari 2006 een stedenbouwkundige vergunning van de eerste verwerende partij.

De verzoeker, die op een afstand van ongeveer 250 meter van de bouwsite woont langs de Steenweg te Herk-de-Stad, tekent tegen deze vergunningsbeslissing beroep aan bij de Raad van State, en na een verwerpingsarrest nr. 172.928 van 28 juni 2007 in de schorsingsprocedure (wegens het niet voldaan zijn aan de schorsingsvoorwaarde van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel), vernietigt de Raad van State bij arrest nr. 207.282 van 10 september 2010 deze vergunning.

5. Inmiddels blijkt de tussenkomende partij de werken in uitvoering van deze vergunning aangevat te hebben, doch op 20 oktober 2008 worden deze werkzaamheden door de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur stilgelegd omdat wordt afgeweken van de vergunde bouwplannen en omdat wordt gebouwd zonder stedenbouwkundige vergunning.

6. De tussenkomende partij dient op 23 oktober 2008 (datum van het ontvangstbewijs) een regularisatieaanvraag in voor de biogasinstallatie.

7. Gedurende het openbaar onderzoek over de aanvraag worden zes bezwaarschriften ingediend, waaronder ook door de verzoeker.

8. De afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling Limburg van het departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse overheid verstrekt op 14 november 2008 “geen onverdeeld gunstig advies”, en stelt onder meer dat de gepleegde bouwovertreiding “koren op de molen” is van actievoerders tegen dergelijke installaties elders en “een slechte dienst (bewijst) aan de landbouwsector en inzonderheid de landbouwers die mestverwerking en groene energie plannen”.

Het agentschap voor Natuur en Bos adviseert op 24 november 2008 aanvankelijk negatief, en stelt dat, gelet op de lopende procedure “Project-MER: hernieuwing en uitbreiding varkensbedrijf te Herk-de(-)Stad en optimalisatie van een vergistingsinstallatie (20.000 ton/jaar)”, de regularisatieaanvraag “best (kan) meegenomen worden in de bouwaanvraag tot aanpassing van de milieutechnische eenheid”, doch komt daar op 6 februari 2009, op vraag van de tussenkomende partij, op terug en verleent dan een positief advies onder voorwaarden.

De afdeling R-O Limburg - Onroerend Erfgoed van het agentschap R-O Vlaanderen geeft op 16 december 2008 een gunstig advies, gezien de regularisatieplannen “geen wezenlijke bijkomende aantasting van het landschap in de onmiddellijke omgeving voor gevolg hebben, vergeleken met de plannen van 2005”.

9. Op 16 februari 2009 behandelt het college van burgemeester en schepenen van de stad Herk-de-Stad het dossier, en wordt beslist de aanvraag over te maken aan de diensten van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar met een voorwaardelijk gunstig preadvies van het college.

In het preadvies worden ook de ingediende bezwaren besproken en worden deze ongegrond bevonden, waarbij het college in het bijzonder opmerkt “dat een deel van de bezwaarschriften gericht (is) tegen de vergistingsinstallatie op zich”, waartegen echter “geenszins nog bezwaar mogelijk is aangezien de vergistingsinstallatie reeds bij Ministerieel Besluit (milieuvergunning) en bij besluit van het CBS van Herk-de-Stad (bouwvergunning) werd vergund”. Het college vervolgt dat het voorwerp van de aanvraag “geenszins de vergistingsinstallatie op zich” is, en stelt verder nog dat bezwaren worden opgeworpen “die geen voorwerp van de voorliggende vergunningsaanvraag uitmaken”, gezien “voor de vergistingsinstallatie op zich (...) de milieuvergunning en de stedenbouwkundige vergunning reeds definitief (werden) verleend”.

10. De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar brengt op 26 maart 2009 een voorwaardelijk gunstig advies uit over de aanvraag, en stelt daarbij grotendeels te kunnen instemmen met het standpunt van het college.

Met betrekking tot de verenigbaarheid van de aanvraag met de bestemming als landschappelijk waardevol agrarisch gebied stelt de ambtenaar onder meer “dat de bijkomende ruimte-inname relatief beperkt blijft in verhouding tot de reeds vergunde constructies”, maar ook “dat de inkleding voor verbetering vatbaar is gezien langs de rechterzijde de inbuffering niet meer voorzien is over de volledige lengte van de nieuwbouwconstructies, meer bepaald dat de ronde opslagbassins niet meer aan het zicht onttrokken worden door een buffer”, hetgeen “in de originele aanvraag wel het geval was”. Wat dit laatste punt betreft besluit de ambtenaar “dat bijgevolg voorwaarden dienen opgelegd inzake de groeninkleding”.

11. Nadat de eerste verwerende partij nog het bijkomend advies inwint van de dienst infrastructuur - waterlopen en domeinen van de provincie

Limburg, en de dienst landbouw van de provincie Limburg nog een “omgevingsadvies” opmaakt met een voorstel inzake de landschappelijke inkleding van het bedrijf, verleent de eerste verwerende partij op 29 juni 2009 de gevraagde stedenbouwkundige vergunning.

Dit is het bestreden besluit.

Het besluit bevat een weergave van het preadvies van het college van burgemeester en schepenen, van het advies van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar (waarmee het college stelt akkoord te gaan), en van het advies van de provincie Limburg – sectie waterlopen, en neemt in het beschikkend gedeelte de voorwaarden op die terug te vinden zijn in de diverse adviezen.

Uit het dossier blijkt ook dat het college van burgemeester en schepenen het door de dienst landbouw van de provincie Limburg opgemaakte “landschapsintegratieplan” heeft geïmplementeerd “om gehecht te worden” aan de genomen vergunningsbeslissing.

12. Er is tevens een procedure lopende inzake de milieuvergunning die is vereist voor de uitbating van de biogasinstallatie.

Een eerste ministerieel vergunningsbesluit dat in graad van administratief beroep wordt genomen op 25 juli 2006, wordt door de Raad van State op vraag van de huidige verzoeker vernietigd bij ’s Raads arrest nr. 191.663 van 19 maart 2009, wegens schending van de gewestplanbestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied en de formele motiveringswet.

Een milieuvergunning voor de verandering van de installatie die eveneens in beroep bij ministerieel besluit van 8 mei 2008 wordt verkregen, wordt bij arrest nr. 193.273 van 14 mei 2009 door de Raad van State vervallen verklaard, gelet op de eerdere vernietiging van de basismilieuvergunning van 25 juli 2006.

Op 30 september 2009 verleent de bevoegde Vlaamse minister andermaal de milieuvergunning voor de uitbating. Ook dit besluit wordt door de verzoeker bij de Raad van State aangevochten.

Deze procedure, die gekend is onder A.195.170/VII-37.636, is nog hangende.

IV. De rechtspleging

13. De eerste verwerende partij diende geen memorie van antwoord in, maar legde wel een administratief dossier neer. Het principe van de wapengelijkheid van procespartijen verzet er zich tegen dat op de argumentatie van die partij voor het eerst uiteengezet in de laatste memorie en vervolgens ter terechtzitting, acht wordt geslagen.

V. Ontvankelijkheid van het beroep

Standpunten van de partijen

14. De tussenkommende partij betwist het belang van de verzoeker bij het beroep. De biogasinstallatie op zich werd vergund bij besluit van 31 januari 2006. De verzoeker toont niet aan dat de onderdelen, voorwerp van de bestreden regularisatievergunning, voor hem enige hinder zouden kunnen teweegbrengen.

Het is onjuist dat de verzoeker op een “boogscheut” van de gebouwen zou wonen en dat hij voorheen zicht zou hebben gehad op een ongeschonden landschap. De afstand tussen de woning van de verzoeker en het bouwperceel bedraagt 250 meter. Verder wordt deze afstand doorbroken door een drukke gewestweg. De werken worden bovendien ingeplant achter de sinds jaren bestaande inrichting, die nu reeds wordt afgeschermd door een groenscherm. De verzoeker heeft geen zicht op de werken.

De verzoeker heeft overigens nooit bezwaar geuit tegen de gebouwen van het vergunde varkensbedrijf, welke zich dicht bij zijn perceel bevinden.

Ten slotte woont de verzoeker zonevreemd en is de door hem uitgebate bloemenwinkel eveneens zonevreemd.

15. De verzoeker repliceert dat de foto's die de tussenkommende partij bijbrengt niet actueel zijn en legt zelf een foto neer met zicht op de installatie.

Beoordeling

16. Het feit dat de verzoeker op ongeveer 250 meter van de kwestieuze site woont, neemt niet weg dat hij, zoals blijkt uit de door hem neergelegde foto, uitzicht heeft op de vergunde inrichting. Uit het fotomateriaal dat de tussenkommende partij voorlegt, kan niet worden afgeleid dat de vergunde inrichting volledig aan het zicht van de verzoeker onttrokken is. Het feit dat tussen het perceel van de verzoeker en het bouwperceel een drukke gewestweg loopt, doet daar geen afbreuk aan, evenmin als het feit dat de verzoeker in het verleden geen bezwaar heeft geuit tegen het oprichten van de reeds bestaande bedrijfsgebouwen.

Het gebeurlijk “zonevreemd” zijn van de woning en de bloemenwinkel van de verzoeker op zichzelf beschouwd, ontnemt hem op zich zijn belang niet en maakt zijn belang ook niet ipso facto onwettig.

Het feit dat de bestreden vergunning een regularisatievergunning betreft, heeft niet voor gevolg dat ter beoordeling van het belang alleen rekening moet worden gehouden met de “onderdelen” waarop de regularisatie betrekking heeft. De basisvergunning werd immers, op vraag van de huidige verzoeker, vernietigd door de Raad van State, en moet aldus geacht worden nooit te hebben bestaan. Bovendien wordt door de bestreden beslissing opnieuw de ganse bioinstallatie vergund.

In de gegeven omstandigheden heeft de verzoeker wel degelijk een persoonlijk en rechtstreeks belang bij de nietigverklaring van de bestreden vergunning.

De exceptie is niet gegrond.

VI. Onderzoek van het derde onderdeel van het eerste middel

Standpunten van de partijen

17. In het eerste middel wordt de schending aangevoerd van artikel 2, § 1 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 (hierna: het gecoördineerde decreet), van de artikelen 11,

15.4.6.1 en 19, derde lid van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen (hierna : het inrichtingsbesluit), van artikel 4 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening (hierna: DRO), van de verplichting, zowel vervat in het gecoördineerde decreet als in het DRO, elke vergunningsaanvraag te toetsen aan de eisen van de goede ruimtelijke ordening, van artikel 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en van de materiële motiveringsplicht.

In een derde middelonderdeel argumenteert de verzoeker dat de bestreden beslissing de toets aan de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol gebied niet doorstaat en dat de vergunde constructies de goede ruimtelijke ordening aantasten. Voor landschappelijk waardevolle agrarische gebieden gelden immers bepaalde beperkingen met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. Voor de toelaatbaarheid van bouwwerken in dergelijke gebieden moet er steeds een dubbele toetsing gebeuren, met name aan het planologisch criterium en aan het esthetisch criterium. Dit laatste houdt in dat moet worden nagegaan of de beoogde werken stroken met de vereisten tot vrijwaring van het landschap. De omgeving is een vrij ongeschonden open landschap met hier en daar bomen. Volgens de Vlaamse landschapsatlas zijn de percelen gelegen in een relictzone, wat inhoudt dat er verscheidene landschapskenmerken met erfgoedwaarde aanwezig zijn. Aan de andere zijde van de Gasterbosstraat ligt het domein Gasterbos, bestaande uit een bosrijk park van meer dan 100 hectare met een kasteel uit de neorenaissance en een kasteelhoeve, beide beschermde monumenten.

De landschappelijke waarde van de omgeving wordt ook benadrukt in het ruimtelijk structuurplan van de stad Herk-de-Stad en in het document “Ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos” dat aansluit bij het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen.

De nu reeds aanwezige gebouwen van het bedrijf en de op 31 januari 2006 (voorlopig nog) vergunde gebouwen van de tussenkomende partij tasten het landschap reeds aan. Een reeds bestaande aantasting van de schoonheidswaarde van een gebied is geen vrijgeleide voor een verdere aantasting. De aantasting ingevolge de uitvoering van werken zonder vergunning

is nog groter geworden : er werd een betonnen muur van ca. 18 meter opgericht, een loods van 20m x 50m, er werden grotere opslagbassins dan vergund gebouwd,... Het verbaast dan ook in het bestreden besluit bij de weerlegging van de bezwaren te moeten lezen dat het alweer bezwaren betreft tegen elementen die geen voorwerp van de voorliggende aanvraag uitmaken en dat voor de vergistingsinstallatie op zich reeds de milieuvergunning en de stedenbouwkundige vergunning definitief werden verleend.

Uit de bestreden beslissing kan bovendien worden opgemaakt dat de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar beseftte dat de schoonheidswaarde van het landschap werd aangetast door deze industriële installatie, want hij stelde dat een stevige groeninkleding met afschermdende beplanting op een talud moest worden voorzien. De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar kan niet dienstig verwijzen naar het feit dat de bijkomende ruimte-inname relatief beperkt blijkt in verhouding tot de reeds vergunde constructies.

Ten slotte kan in het bestreden besluit niet dienstig worden verwezen naar het feit dat de aanleg van een groenscherm wettelijk verplicht is door Vlarem II : dit toont niet aan dat de constructie niet strijdig is met de schoonheidswaarde van het gebied.

18. De tweede verwerende partij repliceert in de memorie van antwoord dat de Raad van State op dit punt hoogstens een marginale appreciatiebevoegdheid heeft en verwijst naar het door de provincie Limburg gegeven “omgevingsadvies” dat “integraal deel uit(maakt) van de stedenbouwkundige vergunning”.

19. De tussenkomende partij repliceert in het verzoekschrift tot tussenkomst en de memorie dat in het bestreden besluit wel een “grondige afweging” wordt gemaakt van de overeenstemming met de schoonheidswaarde van het gebied, hetgeen blijkt uit het “advies van het College dd. 16 februari 2009”, uit het advies “van Onroerend Erfgoed dd. 2 december 2008”, uit het “advies van de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar dd. 26 maart 2009” en

uit de voorwaarden in het bestreden besluit met betrekking tot het groenscherm, welke de tussenkommende partij citeert.

De conclusie dat de opgelegde maatregelen inzake afscherming en groenscherm van aard zijn om het landschappelijk waardevol karakter te bewaren werd getroffen aan de hand van de, zeer beperkte, bijzondere kenmerken van het landschap en van de concrete kenmerken van datgene wat visueel zou moeten worden afgeschermd. De verzoeker toont niet aan dat de beoordeling en de besluitvorming kennelijk onredelijk zouden zijn.

In de laatste memorie voegt de tussenkommende partij nog toe dat uit de feitelijke situatie “waarvan de kenmerken en de beschrijving in de bestreden beslissing niet kunnen worden betwist”, wordt afgeleid dat het landschap ter plaatse nauwelijks of geen schoonheidswaarde heeft. Deze vaststelling rechtvaardigt op zich reeds de beslissing dat de schoonheidswaarde van het landschap – welke er niet is ter plaatse – niet wordt in gevaar gebracht door de aangevraagde constructies. Vanuit deze vaststelling is de vraag naar het feit of het groenscherm van aard is om te zorgen voor een verenigbaarheid met de landschappelijk waardevolle bestemming van het gebied zonder relevantie.

Beoordeling

20. Het betrokken perceel is gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Artikel 11,4.1 van het inrichtingsbesluit bepaalt hierover onder meer het volgende:

“De agrarische gebieden zijn bestemd voor landbouw in de ruime zin.

Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en eveneens para-agrarische bedrijven (...)”.

Artikel 15,4.6.1 van hetzelfde besluit bepaalt voorts nog:

“De landschappelijke waardevolle gebieden zijn gebieden waarvoor bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. In deze gebieden mogen alle

handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen”.

Uit de combinatie van deze bepalingen moet worden afgeleid dat de toelaatbaarheid van bouwwerken in landschappelijk waardevol agrarisch gebied op grond van een tweevoudig criterium moet worden getoetst, met name een planologisch criterium, dat veronderstelt dat de overheid nagaat of de te vergunnen werken in overeenstemming zijn met de bestemming agrarisch gebied, en een esthetisch criterium, dat inhoudt dat bedoelde werken moeten kunnen worden overeengebracht met de eisen ter vrijwaring van het landschap.

Overeenkomstig de door de verzoeker aangevoerde motiveringsplicht moet het bestreden besluit de redenen vermelden waarom de aanvraag bestaanbaar wordt geacht zowel met de bestemming agrarisch gebied als met de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol gebied. De Raad van State is niet bevoegd om zijn oordeel bij het uitoefenen van zijn wettigheidscontrole in de plaats te stellen van het oordeel van de administratieve overheid. Hij kan enkel rekening houden met de feiten en de beoordeling ervan die in het bestreden besluit zelf zijn vermeld.

21. Het bestreden besluit bevat, meer bepaald bij de weergave van het preadvies van de eerste verwerende partij en de bespreking van de ingediende bezwaarschriften, en bij de weergave van het advies van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar, met betrekking tot de verenigbaarheid van de aanvraag met de gewestplanbestemming landschappelijk waardevol gebied, de volgende motieven:

“3. Overwegende het advies van Onroerend Erfgoed uitgebracht op 16.12.2008 (...)

‘De huidige plannen hebben geen wezenlijke bijkomende aantasting van het landschap in de onmiddellijke omgeving voor gevolg, vergeleken met de plannen van 2005.

Wat onroerend erfgoed betreft kan de installatie geregulariseerd worden mits een houtkant en/of houtwal met streekeigen houtsoorten, analoog aan de houtkant in de omgeving’

(...)

Bovendien is het onjuist om te stellen dat het een ‘vrij ongeschonden’ gebied betreft. Er staan immers reeds een aantal loodsen en stallen van de exploitant op de betrokken site. Bij de bestaande vergund geachte en nu

afgebroken boerderij werd in 1972 al een vergunning afgeleverd voor het oprichten van een stal. In 1987 werden de eerste varkens(...)stallen vergund. Later werden nog andere verschillende gebouwen vergund (...). Bovendien zijn de vergistingstanks en bijkomende sleufsilos reeds vergund, zowel naar milieu toe als naar bouw. Enkel de volumes en de gewijzigde inplanting wijken hier vanaf. De voorziene bouw van de loods komt op de plaats waar (...) eerst de sleufsilos werden voorzien.

Stellen dat het een 'vrij ongeschonden' gebied betreft, is ons inziens dan ook pertinent onwaar.

(...)

Bezwaarindieners stellen eveneens dat de schoonheidswaarde van het gebied in het gedrang komt en dat de goede ruimtelijke ordening wordt aangetast. Op de eerste plaats dienen we te vermelden dat in een milieuvergunningsaanvraag enkel de stedenbouwkundige verenigbaarheid met de bestemming van het gebied dient te worden getoetst. Zoals hoger reeds aangetoond is de vergistingsinstallatie wel degelijk als agrarische activiteit te beschouwen. De goede ruimtelijke inkleding en aantasting van de schoonheidswaarde zijn elementen die in de stede(n)bouwkundige vergunningsaanvraag worden beoordeeld. Bovendien betreft het hier alweer bezwaren tegen elementen die geen voorwerp van de voorliggende vergunningsaanvraag uitmaken. Voor de vergistingsinstallatie op zich werden de milieuvergunning en de stedenbouwkundige vergunning reeds definitief verleend.

Om het argument van de bezwaarindiener toch verder te weerleggen, willen we aangeven dat de aangehaalde relictzone (benedenloop van de Herk en Bos van Steenvoort) reikt tot bijna aan de N2, alle gebouwen (reeds definitief vergund) liggen op de rand van deze relictzone. Deze rand wordt reeds gekenmerkt door de aanwezigheid van enkele woningen, maar ook landbouwloodsen en varkensstallen. Men kan dus bezwaarlijk spreken van een gaaf en ongeschonden gebied met beperkte bebouwing. Het open karakter en cultuurhistorisch waardevol gebied situeert zich in wezen ten zuiden van het bedrijf van dhr. Lavrijsen, d.i. ten zuiden van de Herkkantstraat. Het feit dat de exploitant de installatie ruimtelijk wenst in te kleden door een aangepast groenscherm volgt enerzijds uit de wettelijke verplichting in het Vlarem, maar ook om de harmonie met het agrarische gebied te vrijwaren. De landschappelijke integratie van de installatie kan echter niet worden teruggebracht tot het feit dat de installatie zich in landschappelijk waardevol agrarisch gebied situeert. Immers, indien deze installatie in elk ander gebied (dus ook industriegebied) zou worden ingeplant, diende er eveneens een groenscherm te worden geplaatst. De verplichting tot aanleg van een groenscherm en landschappelijke integratie van de installatie is dus geen gevolg van de bestemming van het betreffende gebied, maar is een sectorale voorwaarde voor vergistingsinstallaties in eender welk bestemmingsgebied.

De verwijzing naar de ligging van het kasteel Gasterbos (dicht bijzuidpuntrelict) houdt ons inziens geen steek aangezien dit kasteel op +/- 700 m ten zuidwesten van het bedrijf ligt. Op dergelijke afstand kan er onmogelijk sprake zijn van visuele hinder noch van aantasting van de schoonheidswaarde van het kasteel. Geen ankerplaats in de directe omgeving.

De druk bereden gewestweg N2 Diest-Hasselt bevindt zich op een 250 m van de gebouwen van Lavrijsen. Deze gewestweg creëert op zich reeds een grote impact op de open ruimte en reduceert aanzienlijk de esthetische waarde van de onmiddellijke omgeving. Conform het GRS Herk-de-Stad is de inrichting gelegen in een groot geheel van landbouwgronden. Op te merken valt dat er ter plaatse geen enkele landschappelijk of natuurlijke hypotheek ten opzichte van normale agrarische ontwikkeling gelegen is. De site is volgens het gewestplan gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Op de biologische waarderingskaart wordt het terrein gewaardeerd met geringe biologische waarde. Aan de overkant van de N2 ligt op een afstand van 1.500 m het SBZV 23 en op 2.200 m het SBZH 13 'Demerval(l)ei'. De gronden liggen niet in een VEN-gebied. De inplanting van de vergistingsinstallatie wordt voorzien achter de gebouwen van het bestaand landbouwbedrijf.

(...)

Overwegende dat de biogasinstallatie verenigbaar is met zijn omgeving mits een degelijke landschappelijke integratie wordt voorzien;

dat de beplanting dient gerealiseerd binnen het plantseizoen volgend op de ingebruikname van het gebouw;

Overwegende dat overeenkomstig het inrichtingsbesluit van het gewestplan (ligging binnen een landschappelijk waardevol gebied) de nodige voorzorgen dienen genomen teneinde de schoonheidswaarde van het gebied te respecteren en dat hier daarom de nodige beperkingen moeten gelden met het doel het landschap te beschermen;

Overwegende dat gezien de bestaande ruimtelijke configuratie en de reeds aanwezige bebouwing het bestaande straatbeeld niet wordt aangetast;

(...)

Overwegende dat met betrekking tot het beschermen van de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied kan gesteld worden dat de bijkomende ruimte-inname relatief beperkt blijft in verhouding tot de reeds vergunde constructie en dat een stevige groeninkleding met afschermende beplanting op een talud wordt voorzien; dat wel kan gesteld worden dat de inkleding voor verbetering vatbaar is gezien langs de rechterzijde de inbuffering niet meer voorzien is over de volledige lengte van de nieuwbouw constructies, meer bepaald dat de ronde opslagbassins niet meer aan het zicht onttrokken worden door een buffer; dat dit in de originele aanvraag wel het geval was; dat bijgevolg voorwaarden dienen opgelegd inzake de groeninkleding”.

22. De door een gewestplan aan een bepaald gebied gegeven bestemming is ook op de toekomst gericht, zeker wanneer die bestemming zoals te dezen er uitdrukkelijk toe strekt de specifieke landschappelijke waarde van het gebied te vrijwaren en zelfs te ontwikkelen.

De overwegingen in het bestreden besluit dat het geplande project “geen wezenlijke bijkomende aantasting van het landschap in de onmiddellijke omgeving voor gevolg heeft”, dat het “pertinent onwaar” is dat het

een “vrij ongeschonden” gebied zou betreffen, gelet op het aantal loodsen en stallen van de exploitant reeds aanwezig op de site en gelet op de aanwezigheid van de “druk bereden gewestweg”, en de overweging dat de “bijkomende ruimte-inname relatief beperkt blijft” in verhouding tot de reeds vergunde constructies, kunnen niet volstaan als toetsing van de aanvraag aan de planologisch geldende voorschriften, maar blijken eerder het reglementair vastgelegde landschappelijk waardevolle karakter van het gebied te minimaliseren, nu zij vooral de nadruk leggen op de reeds in het gebied aanwezige storende constructies en elementen. De aanwezigheid in het betrokken gebied van reeds bestaande constructies kan echter geen reden zijn om het landschap aldaar nog verder aan te tasten.

Evenmin kan uit de omstandigheid dat de “inplanting van de vergistingsinstallatie wordt voorzien achter de gebouwen van het bestaand landbouwbedrijf” op zich een verenigbaarheid met de bestemming als landschappelijk waardevol gebied worden afgeleid. De bedrijfsvestiging is blijkens de toepasselijke gewestplankaart immers zelf gelegen in en omringd door landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

De verplichting tot het aanbrengen van een “aangepast groenscherm” heeft evenmin tot gevolg dat de inrichting in overeenstemming wordt gebracht met het landschappelijk waardevol gebied. Uit die laatste verplichting kan immers op zich nog niet worden opgemaakt dat de vergunningverlenende overheid in concreto de overeenstemming met de eisen ter vrijwaring van het landschap is nagegaan. In de overwegingen van het bestreden besluit wordt het groenscherm overigens herleid tot een “wettelijke verplichting in het Vlarem” en wordt zelfs geponeerd dat “de verplichting tot aanleg van een groenscherm en landschappelijke integratie van de installatie (...) geen gevolg (is) van de bestemming van het betreffende gebied, maar (...) een sectorale voorwaarde (is) voor vergistingsinstallaties in eender welk bestemmingsgebied”. Elke concrete motivering met betrekking tot waarom en hoe het betreffende groenscherm van aard is om een verenigbaarheid met de concrete kenmerken van het landschap te bewerkstellingen, ontbreekt.

De voorziene aanleg van een groenscherm, die tevens als voorwaarde bij de bestreden vergunning wordt opgelegd, wijst er bovendien eerder op dat ook door het college van burgemeester en schepenen wordt

aangenomen dat de door het gewestplan erkende en te vrijwaren schoonheidswaarde van het landschap door de voorziene bouwwerken wordt geschonden of alleszins geschonden dreigt te worden.

In zoverre door de tweede verwerende partij nog wordt verwezen naar het “omgevingsadvies” van de dienst landbouw van de provincie Limburg dat “integraal deel uit(maakt) van de stedenbouwkundige vergunning” en dat, blijkens het dossier, betrekking heeft op een “landschapsintegratieplan”, blijkt de eerste verwerende partij er vanuit te zijn gegaan dat het omkleden van de gebouwen van het bedrijf met groen en hout kon volstaan om een integratie in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied te bewerkstelligen, zonder dat daaromtrent in het bestreden besluit enige overweging is terug te vinden. Dergelijk “omgevingsadvies” toont op zich evenmin aan dat de aanvraag in overeenstemming is met de schoonheidswaarde van het landschap.

Met de verzoeker dient te worden vastgesteld dat het bestreden besluit niet afdoende motiveert waarom de betrokken aanvraag de schoonheidswaarde van het betrokken landschappelijk waardevol agrarisch gebied niet in het gedrang brengt.

Het derde middelonderdeel van het eerste middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt het besluit van 29 juni 2009 van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Herk-de-Stad houdende het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning aan Antoon Lavrijsen tot regularisatie van een biogasinstallatie gelegen te Herk-de-Stad, Herkkantstraat 47, kadastraal bekend sectie C, nrs. 750/b, 751/a, 752/b, 752/c, en sectie B, nrs. 138/a, 139/c, 139/d, 140/e, 140/k, 140/l, 142/h, 142/l, 142/m, 145/m, 146/a en 148/a.

2. De verwerende partijen worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro, ieder voor de helft.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van veertien maart 2012, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens,	kamervoorzitter,
Johan Bovin,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Astrid Truyens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Astrid Truyens

Roger Stevens